

K.Ulmaņa radio uzruna, atklājot Dziesmu svētkus Daugavpilī

1940. gada 17. jūnijā

Ļoti godātie svētku dalībnieki, viesi, rīkotāji! Starptautisko notikumu straujums šajā nedēļā ir pārsniedzis visu, ko mēs līdz šim bijām piedzīvojuši. Šāds stāvoklis prasa manu klātbūtni Rīgā, un es ceru, ka Jūs visi to arī sapratīsiet. Man patiesi žēl, ka nevarēšu piedalīties lielajos Latgales svētkos un būt ar jums kopā Jūsu priekā un sajūsmā.

Arvien, kad es runāju Latgalē, es esmu pieminējis svarīgo ģeogrāfisko stāvokli mūsu valstī. Daugavpils ir Daugavas sargs, un Latgale tieši robežojas ar mūsu austrumu kaimiņu, ar kuru mūs saista ārkārtīgi svarīgas kopējās intereses. Tas zīmējas uz mūsu un Padomju Savienības drošību un prasa vispirmā kārtā savstarpējo uzticību. Pie tā jāstrādā mums visiem, tiklab valdībai, kā arī iedzīvotājiem, un te arī Latgalei tās stāvokļa dēļ piekrīt svarīga loma.

Latgales līdumos lini jau pogoļo, Latgales dvēseli spogoļo. Zilganie ezeri mūžību spogoļo!

Es uzrunāju jūs atzinības pilnā cieņā un godbijībā, kā to pelna strādīga, enerģiska, svēta ideālisma iedvesmota cilts, kas to jau redzami pierādījusi pēdējos gados, bet kas bija ilgas, senas vēstures nesēja un iznesēja, tautas garīgā spēka glabātāja un saglabātāja, kuras ceļš ir gājis lejā un kalnos, saules spožumā un zem tumšiem padebešiem, lai beidzot atkal sāktos kalnā kāpšana, kas nu tagad lai vairs neapstātos.

Spilgts izpauzums šai rosībai un attīstībai ir šodien sarīkotie Latgales dziesmu svētki, kad Daugavas krastā, sveicienus nesdami, satiekas ar daugaviešiem vīri un sievas no Rēzeknes, Ludzas, Abrenes, Aglonas, Jersikas, Rīgas un visiem pārējiem Latvijas novadiem, lai stiprinātu un paplašinātu pamatus vienprātībai, saderībai un tautas vienībai.

Ir taisnība teicienam, ka uz dziesmu spārnēm sirds steidz pie sirds, kopējās dziesmas iesildīta rodas un izpaužas tautas jūsmā, visu valsts pilsoņu vienības apziņa. Svētkos visa zeme iet kopā, bet svētkos mācījušies tad arī katrreiz, kad kas liels un cēls, svarīgs veicams, nāk liela priekšrocība.

Bet šie dziesmu svētki, kopā ar visiem pārējiem sarīkojumiem šinīs dienās Daugavpilī, ir īsti kultūras svētki Latgalē. Šie kultūras svētki ir apliecinājums, ka uzdevumi, pie kuru pildīšanas savā laikā stājāties, ir paveikti, lielā daļa-sasniegta. Un šie uzdevumi, šie mērķi tieši un nepārprotami tika izteikti, un mēs par tiem vienojāmies jau priekš divdesmit gadiem, kad manā Latgales pirmā ceļojuma laikā tika pateikts, ka ar visiem spēkiem jāceļ Latgales garīgā un materiālā labklājība. Spilgtāko izteiksmi šī apņēmība atrada 1934.gada augustā, kad man atkal bija izdevība apciemot Latgali. Toreiz es pateicu, Jums jūsmīgi un dedzīgi piekrītot: Latgale ir trešā zvaigzne Latvijas vainagā-jaunākā, skaistākā, spožākā zvaigzne. Latgale, paturēdama savu skaistumu, sadarbībā ar abām vecākām māsām, jaunības spēkā un sparā ķersies pie darba, lai savu spožumu vēl vairāk uzspodrinātu. Auglīgā zeme, cilvēku enerģija, uzņēmība, garīgās slāpes, patriotisms, ticība un pašāvēība pat iedomāti neiespējamo padarīt par iespējamu, iedomāti nerasniedzamo-par sasniedzamu. Un tad nu, paturot un uzkopjot visu labo, kas jau agrāk bija padarīts, bet, strauji tālāk strādājot, šajos nedaudos gados Latgales pūles ir nesušas zelta augļus. Par to pateicoties un izlūdzoties sekmes un panākumus nākotnē, atklājot Latgales Dziesmu svētkus, no sirds lai atskan „Dievs, svētī Latviju.”